

TERTIO

- ▶ MICHEL D'HOOGHE OVER ETHIEK IN SPORT Blz. 5.
- ▶ VERHOFSTADTS CLAIM OP KARL POPPER Blz. 6.
- ▶ 80 JAAR RATZINGER, 2 JAAR BENEDICTUS Blz. 12.
- ▶ MIEK POT, 12 JAAR KLUIZENAARSLEVEN Blz. 15.

RELIGIE EN MEDIA

Spiritualiteit
Blz. 13-14.

'Ik geloof niet in een complottheorie of een boycot van de media tegen de kerk,' zegt de Leuvense politicoloog Marc Hooghe. *Tertio* sprak met hem naar aanleiding van het congres 'Believin' the Media' dat peilt naar de communicatie van de kerk met de pers. De kerk moet volgens Hooghe uitpakken met wat ze doet en meer gebruik maken van de televisie.

Neen tegen conceptnota leerzorg

MIEK POT OVER TWAALF JAAR KLUIZENAARSLEVEN

In de stilte spreekt de ziel

DOENJA VAN BELLEGHEM

Miek Pot.

'Het belangrijkste wat het kloosterleven me heeft gegeven, is discipline en structuur waardoor ik me voortdurend in verbinding kan stellen met mijn focus,' zegt de Nederlandse Miek Pot. Ze leefde twaalf jaar in een kartuizerklooster en richtte mee het klooster in Opgrimbie op. Daarover schreef ze een intrigerend boek.

Al heel jong ervoer Miek Pot een onbestemd gevoel van onrust en ontevredenheid. Ze leidde een zorgeloos studentenleven in Leiden, maar toch knaagde er iets. „Ik had een gemakkelijk en leuk leven met goede ouders, veel vrienden en drukke feestjes, maar ik miste ergens een dimensie van vervulling. Ik kon dat gevoel van leegte toen niet duiden, maar nu weet ik dat het roepingsbesef was. Daar kan je niet zomaar tegen ingaan. Niet jij kiest de weg, maar de weg kiest jou.”

Toen Pot voor enkele dagen in een klooster haar studieachterstand probeerde in te halen, werd ze ten diepste geraakt door de stilte. Die ervaring was het vertrekpunt van een innerlijke zoektocht die haar naar een kartuizerklooster bracht. „Ik was altijd al een mens van extremen. Het was alles of niets: ofwel een heel werelds leven ofwel de strengste vorm van religieus leven.”

Twaalf jaar lang leidde Pot een kluzenaarsbestaan met mystiek en meditatie als anker-

punten. Na haar uittreden vond ze haar weg in de maatschappij. Ze woont nu in Brugge, verzorgt trainingen in neuronlinguïstisch programmeren, de persoonlijkheidsleer van het enneagram en contemplatie. Ze coacht ook mensen naar hun transpersoonlijk bewustzijnsniveau. Al die ervaringen verdiepen haar innerlijk leven elke dag opnieuw.

„Als kind had ik een sterk gevoel van verwondering en openheid, van geluk en blijheid. Later ben ik dat in al het lawaai van mijn puberteit en in de herrie van het studentenleven kwijtgeraakt,” vertelt Pot. „In de stilte van een klooster kwam ik mezelf tegen. Ik ervoer verbinding – het gevoel ergens bij te horen – en eenheid. Omdat ik wilde weten wat me was overkomen, besloot ik op zoek te gaan naar wat mij had geraakt. Ik wilde het vooral begrijpen, het bevatten met mijn hoofd.”

Bij haar zoektocht naar die diepe ervaring hielp Pots fascinatie voor de woestijnvaders: „Zij vonden een snelweg naar wat ik 'de schat in de akker' noemde. Die weg wilde ik inslaan.”

Het kartuizerleven leunde voor Pot het dichtst aan bij de woestijnvaders: „Kartuizers leven het meest in de traditie van de oorspronkelijke woestijnvaders en dat was wat ik wilde: volstrekte eenzaamheid en volledige stilte.” Het zou evenwel nog vijf jaar duren voor Pot daar terecht kwam. Gaandeweg ontdekte ze dat ze „geïmpregneerd was door de katholieke traditie en binnen die traditie wilde blijven”.

Iemand tipte Pot over een nieuw kartuizerklooster in de Ardennen. In februari 1987 klopte ze aan in Marche-les-Dames, in de buurt van Namen. In oktober van datzelfde jaar trad Pot in. Het eerste jaar kampte ze met zware gezondheidsproblemen. „Wellicht waren dat gewoon ontweningsverschijnselen,” denkt Pot nu. „Ik miste het luxelevens van thuis en een perfect begrip van het Frans om de nuances van de byzantijnse liturgie – die ik als uitgebreid en ietwat exotisch ervoer – te kunnen begrijpen.”

Pot ging in het kartuizerklooster een innerlijke weg: „Ik leerde wat een focus is: het is een middelpunt, het bundelt je aandacht waardoor je krachten samenkomen. In die blik op het goddelijke zit het geluk. De eigenlijke werkelijkheid opent zich pas voor ons wanneer we ons alledaagse bewustzijn verlaten en overgaan naar een dieper bewustzijnsniveau. Alles in onze kartuizervorming was erop gericht ons te brengen naar het transpersoonlijke niveau. Dat geeft een diep gevoel van geluk.”

Vanuit de traditie van de woestijnvaders werden de gedachten en emoties van de kartuizers getraind. In de film *Into great silence* herkent Pot sterk haar leven van toen. „De stilte was ook ons leven. Het innerlijke leven van de kartuizers is natuurlijk moeilijk in beeld te brengen, maar ik beschrijf het wel in mijn boek.”

In 1990 stuurde de orde Pot naar het klooster onder de zon in Zuid-Frankrijk: „We mediteerden zo'n vier uur per dag en dan was er een diepe verzonkenheid. Op de grens van waken en slapen begint de vrijheid. Dat is leven, dat is de innerlijke vrijheid waar Jezus het over heeft, want die vrijheid schept ruimte voor het goddelijke. Het evangelie gaat over niets anders dan over leven, wakker worden voor het leven, ontwaken en ten diepste jezelf zijn.”

In februari 1995 verzocht de orde Pot naar ons land te komen voor de stichting van een nieuw klooster in het Limburgse Opgrimbie, op een stuk eigendom van koning Boudewijn. Pot ging weer in het klooster in Marche-les-Dames wonen van waaruit ze met een aantal anderen werkte aan het nieuwe klooster in Opgrimbie. „Het was een rampzalig project dat alle mogelijke tegenwind kreeg die je maar kunt bedenken,” schrijft ze in haar boek.

De werkzaamheden in Opgrimbie gingen moeizaam door, maar Pot stelde zich ernstige vragen bij het project van de koning. „De intentie van de stichting was naar mijn gevoel niet juist.” Bovendien kreeg ze de indruk dat de orde zelf ook veranderde: van dynamisch en open naar ontoegankelijk en vormgericht. De sfeer in de gemeenschap was bovendien uiterst gespannen, mee door de verschillen tussen de Franstaligen en de Nederlandstaligen in de communautaireit.

De wijze waarop de orde met de media omging, stuitte Pot zwaar tegen de borst: „We stelden ons bang en terughoudend op en daardoor kreeg men een verwrongen beeld van ons, alsof we een stel achterlijke reactionaire nonnen waren. Eigenlijk waren we beter gewoon onszelf

gebleven, ik denk dat we dan eerlijker en authentieker zouden zijn overgekomen.”

Te midden van al die ellende kreeg Pot een ervaring van de ultieme werkelijkheid: „Dankzij die lange stille en eenzame periode in Frankrijk stond ik daarvoor open. Waarschijnlijk hebben mijn werkzaamheden voor het klooster in Opgrimbie het proces versneld, omdat ik toen innerlijk stevig door elkaar werd geschud.”

Hoewel Pot er niet onmiddellijk aan dacht weg te gaan, voelde ze scherp aan dat ze afscheid moest nemen van het kluzenaarsleven. Aanvankelijk ging ze gewoon door met haar activiteiten, tot haar lichaam duidelijke signalen gaf. „Het was alsof mijn lichaam zei 'Zo wil ik niet meer verder'. Voor het eerst leerde ik luisteren naar mijn lichaam. Plots wist ik heel zeker dat ik weg moest.”

Pot wilde op een positieve manier afscheid nemen van het kluzenaarsbestaan en werkte daar strategisch naartoe. „De weg terug is heel moeilijk en vraagt moed en kracht. Gelukkig stond mijn familie achter me.” Pot vertrok net voor het klooster in Opgrimbie volledig was afgewerkt.

„Iedereen gaat vroeg of laat een innerlijke weg,” meent Pot. „We zijn allemaal voorbestemd om te ontwaken en ons bewust te worden van ons bestaan. Iedereen is uitverkoren ultieme liefde te ervaren en het grote geluk te voelen vanuit je hart verbonden te zijn met alles en iedereen. Het is geen voorrecht van een groepje mystici.”

Pot realiseert zich wel dat niet iedereen zo sterk gedreven is. „Maar mijn eigen gedrevenheid geeft een bepaalde snelheid en diepte aan mijn bestaan. Daardoor kan ik ook een gids voor anderen zijn. Dat is mijn specifieke weg.”

Vandaag is Pot een spirituele berggids. „Ik train en coach anderen zoals ik zelf ook altijd coaches heb gehad. Je kunt de weg niet alleen gaan. Ik zie het als mijn taak mensen naar de stilte te brengen, bewust te maken van hun specifieke focus en bij zichzelf te laten komen. Ik bind mensen niet aan mij. Ik ben en blijf de berggids, niets meer en niets minder.”

„Ik heb in een Leidse studie over kluzenaars gelezen dat in de late middeleeuwen mensen uit de steden bij wijze, oudere vrouwen te rade gingen,” vertelt Pot. „Hun rol is later door de priesters overgenomen, maar die vrouwen speelden een belangrijke rol in de samenleving van toen. Ik denk dat mensen vanuit diezelfde nood nu bij mij aankloppen. Ik heb tijd en ruimte voor hen, ik genoot een uitgebreide geestelijke vorming en probeer mensen op een hoger niveau te tillen. Ik geloof er sterk in dat het kluzenaarsleven van vroeger vandaag gewoon kan doorgaan.”

Pot droomt ervan een project van 'tijdelijk monachisme' op te starten, „een klooster waar jonge mensen tijdelijk kunnen intreden om in stilte en eenzaamheid te worden gevormd tot die innerlijke focus. Ik geloof in een tijdelijke monastieke weg als een voorbereiding op het leven. Het zou mooi zijn zoiets te doen met jongeren die zich niet willen en kunnen aanpassen aan de huidige maatschappij. In de stilte, zonder hun gsm en hun iPod, kunnen ze eens goed nadenken over wat ze met hun leven willen doen. Daarna kunnen ze bewuste keuzes maken.”

INFO MIEK POT. *Naar het hart van mijn ziel. Twaalf jaar in een kluzenaarsklooster.* Standaard Uitgeverij, Antwerpen, 134 blz., € 14,95. www.miektopot.com. Bestellen kan via www.tertio.be.